

Anvisningar för att rekvirera statsbidrag till en mer kunskapsbaserad äldreomsorg

Socialstyrelsen har regeringens uppdrag (S2025/00119 (delvis)) att fördela 100 miljoner kronor till regionala samverkans- och stödstrukturer (RSS) för deras arbete inom området äldreomsorg.

RSS:erna får använda medlen till att stärka förutsättningarna för kommunerna att utveckla och upprätthålla en kunskapsbaserad äldreomsorg med fokus på vård och omsorg för personer som har en demenssjukdom. Statsbidraget ska stärka länken mellan den nationella och den regionala respektive lokala nivån när det gäller evidensbaserad praktik och bästa tillgängliga kunskap, för att stödja det verksamhetsnära arbetet.

Bakgrund

Regeringen har beslutat om statsbidraget med utgångspunkt i bland annat propositionen En förebyggande socialtjänstlag – för ökade rättigheter, skyldigheter och möjligheter¹ och demensstrategin Varje dag räknas: Nationell demensstrategi 2025–2028².

Det är viktigt att ny kunskap kommer verksamheter inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten till del, för att den enskilde ska få tillgång till bästa möjliga vård och omsorg. Propositionen föreslår att socialtjänstens verksamhet ska bedrivas i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet samt synliggör vikten av att socialtjänsten utvecklar nya arbetssätt och integrerar ett förebyggande arbetssätt i hela socialtjänstens verksamhet. Demensstrategin ska tydliggöra områden inom vården och omsorgen som är av särskild betydelse för personer som har en demenssjukdom, lyfta fram behov av utveckling och följa den utvecklingen.

RSS:erna utgör ett nav i kunskapsstyrningsstrukturen och har goda förutsättningar för att få kännedom om ny kunskap som de kan sprida till aktuella aktörer. Statsbidraget ska därför stärka RSS:ernas förutsättningar att fungera som ett kunskaps- och utvecklingsstöd till kommunerna.

¹ En förebyggande socialtjänstlag – för ökade rättigheter, skyldigheter och möjligheter (prop. 2024/2025:89). Den nya socialtjänstlagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2025.

² Varje dag räknas: Nationell demensstrategi 2025–2028 (S2025/00121).

Bidragets storlek

Socialstyrelsen ska fördela totalt 100 000 000 kronor under 2025. I bilagan till regeringsbeslutet framgår vilket belopp varje RSS kan rekvirera.

Vem kan få statsbidrag?

Varje huvudman för en RSS får rekvirera statsbidrag upp till angiven fördelningsram. Huvudmannen ska rekvirera statsbidraget via [Socialstyrelsens e-tjänst](#) senast den 15 maj 2025. Endast en rekvisition kan göras per RSS.

Vad kan statsbidraget användas till?

RSS:erna får använda medlen till att stärka kunskapsstyrningsstrukturen i fråga om arbetet med äldreomsorg. Deras arbete med samverkan och dialog är grundläggande för att verksamheterna ska kunna arbeta enligt vetenskap och beprövad erfarenhet och bästa tillgängliga kunskap i äldreomsorgen. Denna grundläggande länk behöver stärkas och bli mer likvärdig över landet.

Exempel på aktiviteter som statsbidraget kan användas till är

- utveckling av kunskapsstyrningsstrukturen i fråga om äldreomsorg så att den blir stabil och effektiv i kommuner och län
- identifiera och implementera lokala behov av kunskap
- arbete för att ta fram en grund för en likvärdig och välfungerande kunskapsstyrningsstruktur nationellt
- utveckla kopplingen mellan RSS och FoU för att stärka kommunerna i att utveckla och upprätthålla en kunskapsbaserad äldreomsorg.

RSS:erna har goda förutsättningar att bistå kommunerna med praktiskt stöd för att främja kunskapsbaserade arbetssätt i verksamheterna.

Exempel på praktiskt stöd som statsbidraget kan användas till är

- inom området vård och omsorg om personer med demenssjukdom, bistå med kompetenser i fråga om t.ex. implementering av arbetssätt, individbaserad systematisk verksamhetsuppföljning och annat förbättrings- och utvecklingsarbete
- bistå med stöd inom olika sakområden, t ex anhörigstöd och förebyggande arbetssätt.

När kan ni använda medlen?

Socialstyrelsen betalar ut statsbidraget cirka två veckor efter att vi tagit emot er rekvisition. Ni kan använda medlen till kostnader under bidragsåret, 1 januari–31 december 2025.

Vad gäller för återrapportering och återbetalning av statsbidraget?

I början på år 2026 skickar Socialstyrelsen en länk till ett webbformulär för återrapportering till huvudmännen för RSS:erna.

Webbformuläret kommer att innehålla frågor om hur ni har använt statsbidraget och vilka resultat ni har uppnått.

Statsbidrag som inte har använts eller som inte har använts i enlighet med angivna villkor i regeringens beslut eller dessa anvisningar ska återbetalas till Socialstyrelsen. Ett villkor för användningen av medlen är att återrapporteringen sker inom den angivna tidsramen. Oanvänt statsbidrag per den 31 december 2025 ska återbetalas. Socialstyrelsen fakturerar berörda bidragsmottagare.

Socialstyrelsen rekommenderar att mottagaren redovisar statsbidraget på ett separat konto, ifall vi skulle begära in kontoutdrag i samband med återrapporteringen.